

ДОГОВОР

МЕЃУ

ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

И

ВЛАДАТА НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА ВИЕТНАМ

ЗА ЗАЕМНО ПОТТИКНУВАЊЕ

И

ЗАШТИТА НА ИНВЕСТИЦИИ

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Владата на Република Македонија и Владата на Социјалистичка Република Виетнам (во понатамошниот текст „договорни страни“)

со намера да создадат поволни услови за развој на меѓусебна економска соработка, а особено за инвестиции на инвеститори од едната договорна страна на територијата на другата договорна страна;

согледувајќи дека поттикнувањето и реципрочната заштита на таквите инвестиции ќе ги стимулира поединечните деловни иницијативи и ќе го зголеми просперитетот во двете договорни страни;

се договорија за следното:

Член 1
Дефиниции

За целите на овој договор:

1. Под поимот „инвестиција“ се подразбира кое било средство вложено од инвеститор на едната договорна страна на територијата на другата договорна страна, во согласност со законите и прописите на договорната страна на чија територија е направена инвестицијата и вклучува особено, но не и исклучиво:

(а) акции, удели, обврзници, должнички и други хартии од вредност и која било друга форма на капитално или должничко учество во трговски друштва;

(б) парични побарувања и побарувања врз основа на договор кои имаат финансиска вредност директно поврзани со конкретна инвестиција;

(в) права на интелектуална сопственост, вклучувајќи авторски права, заштитни знаци, патенти, индустриски дизајни и шаблони, технички процеси, know-how, трговски тајни, трговски имиња и goodwill;

(г) какви било права од финансиска природа доделени со закон или договор, како што се концесии доделени во согласност со важечките закони и прописи кои го уредуваат вршењето активности кои вклучуваат истражување, обработка, ископување и експлоатација на природни ресурси;

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

(д) кој било друг материјален и нематеријален, движен и недвижен имот, и кои било поврзани права на сопственост како што се закуп, хипотека, право на задршка и залог.

Под поимот „инвестиција“ не се подразбираат парични побарувања кои произлегуваат единствено од:

(i) комерцијални договори за продажба на стоки или услуги од државјанин или претпријатие на територијата на едната договорна страна на претпријатие на територијата на другата договорна страна, или

(ii) доделување кредит поврзан со комерцијална трансакција, како што е финансирање трговски активности; или

(iii) кои било други парични побарувања, кои не ги вклучуваат видовите средства наведени погоре, во подставовите од 1 (а) до (д).

Ниту една промена на формата во која средствата или правата се инвестирани или реинвестирани не влијае на нивниот карактер како инвестиции, под услов таквата промена да е во согласност со законите и прописите на договорна страна – домаќин и овој Договор.

2. Под поимот „инвеститор“ се подразбира:

(а) физичко лице кое има државјанство од таа договорна страна во согласност со нејзините важечки закони;

(б) правно лице формирано или основано во согласност со законите и прописите на таа договорна страна, како што се трговско друштво, корпорација, труст, заедничко вложување, деловно здружение или претпријатие, со свое регистрирано седиште и основна дејност на територијата на таа договорна страна.

3. Под поимот „принос“ се подразбираат износи остварени од инвестиција, без оглед на формата во која се платени, и вклучуваат особено, иако не исклучиво, профити, камата, капитални добивки, дивиденди, надоместоци за авторски права, провизии за управување, техничка помош или други плаќања или провизии, и плаќања во натура, без оглед на нивниот вид.

4. Под поимот „територија“ се подразбира:

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

(а) во врска со Република Македонија, територијата на Република Македонија, вклучувајќи го копнениот, водениот и воздушниот простор, над кој Република Македонија остварува суверени права и има овластување, во согласност со меѓународното право.

(б) во врска со Социјалистичка Република Виетнам, нејзината копнена територија, острови, внатрешни води, територијалното море и воздушниот простор над нив, морската област покрај територијалното море, вклучувајќи го морското дно и подпочвата, над кои Социјалистичка Република Виетнам остварува суверенитет, суверени права и има овластување, во согласност со националните закони и меѓународното право.

5. Под поимот „слободно конвертибилна валута“ се подразбира секоја валута која Меѓународниот монетарен фонд ја утврдува, од време на време, како слободно конвертибилна валута во согласност со Договорот за основање на Меѓународниот монетарен фонд и секоја од неговите измени.

6. Поимот „јавна цел“ го има значењето утврдено во националното законодавство на секоја договорна страна.

Член 2**Поле на примена**

1. Овој Договор важи за сите инвестиции извршени од инвеститори на договорната страна на територијата на другата договорна страна, пред или по влегувањето во сила на истиот, одобрени од договорната страна-домаќин во согласност со нејзините соодветни закони и прописи.

2. Овој Договор не се применува на инвестициски спорови кои произлегуваат од настани кои се случиле, или на инвестициски спорови кои се решени, или кои се во судска или арбитражна постапка, пред влегувањето во сила на истиот.

(3) Овој договор не се применува на:

(а) оданочување;

(б) јавни набавки; и

(в) субвенции или грантови доделени од договорна страна.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Член 3

Поттикнување и заштита на инвестиции

1. Секоја договорна страна поттикнува и создава поволни услови за инвеститори на другата договорна страна да вршат инвестиции на нејзина територија и, во согласност со нејзиното право да користи овластувања доделени со закон, дозволува такви инвестиции.

2. Инвестициите од инвеститори на која било договорна страна во секое време добиваат праведен и правичен третман и уживаат целосна заштита и безбедност на територијата на другата договорна страна. Ниту една договорна страна, на ниту еден начин не наштетува со неразумни или дискриминаторни мерки, на употребата, управувањето, водењето, работењето, продажбата или располагањето со инвестиции на нејзината територија на инвеститорите на другата договорна страна.

3. За целите на појаснување:

(а) за праведен и правичен третман потребно е секоја договорна страна да не ја попречува правдата во која било правна или судска постапка;

(б) за целосна заштита и безбедност потребно е секоја договорна страна да преземе мерки, како што може да биде разумно потребно, за да обезбеди заштита и безбедност на признатите инвестиции.

4. Одлуката дека е повредена друга одредба од овој договор, или дека е повреден посебен меѓународен договор, не значи нужно дека е повреден ставот 2 од овој член.

Член 4

Третман на инвестиции

1. Секоја договорна страна, во врска со употребата, управувањето, водењето, работењето, продажбата или располагањето со инвестициите на нејзината територија од инвеститори на другата договорна страна, им доделува третман на инвестициите на инвеститорите на другата договорна страна, на својата територија, не помалку поволен од оној кој им го доделува, во слични околности, на инвестициите на инвеститорите на која било трета земја.

2. Одредбите од овој член не се толкуваат како обврска за едната договорна страна да им додели на инвеститорите на другата страна

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

корист од каков било третман, повластувања или привилегија која произлегува од:

(а) која било царинска унија, економска унија, слободна трговска зона, монетарна унија или други слични форми на регионални или билатерални економски договори или други слични меѓународни договори, во кои која било договорна страна е или може да биде страна; или

(б) кој било меѓународен, регионален или билатерален договор или друг сличен аранжман или кое било национално законодавство поврзано целосно или главно со оданочување.

Член 5**Надомест на загуби**

Кога инвестиција на инвеститор на која било договорна страна трпи загуби поради војна или друг вооружен конфликт, состојба на државна загрозеност, бунт, граѓански немири, побуна или немири на територијата на другата договорна страна, втората договорна страна му доделува на таквиот инвеститор третман, во врска со враќање, обесштетување, надомест или друго порамнување, што не е помалку поволен од оној што втората договорна страна им го доделува на сопствените инвеститори или на инвеститорите на која било трета земја, поточно тој што е поповолен за инвеститорот.

Член 6**Експропријација**

1. Инвестиции на инвеститори на едната договорна страна не се национализираат или експроприраат (во понатамошниот текст „експроприрани“) на територијата на другата договорна страна, освен за јавен интерес и проследени со брз, соодветен и ефективен надомест. Експропријацијата се врши на недискриминаторска основа во согласност со законските постапки на договорната страна која ја врши експропријацијата.

2. Таквиот надомест е во износ на пазарната вредност на експроприраната инвестиција во моментот на експропријација или во моментот на објавување на таквата експропријација, кое и да се случи прво, и се реализира ефективно. Надоместот, исто така, вклучува камата пресметана на годишна ЛИБОР основа од датумот на експропријација до датумот на исплата.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

3. По исклучок на ставовите 1 и 2 погоре, секоја мерка на експропријација поврзана со земјиште подлежи на законите и прописите на договорната страна која ја врши експропријацијата, земајќи ги предвид условите за таквата експропријација и исплатата на надоместот.

4. Ивеститори на едната договорна страна што се погодени од експропријацијата имаат право на брзо ревидирање од судски или друг независен орган на другата договорна страна на нивниот случај и на процената на нивните инвестиции во согласност со принципите наведени во овој член и законите и прописите на договорната страна која ја врши експропријацијата.

Член 7**Трансфер на плаќања поврзани со инвестиции**

1. Секоја договорна страна, во зависност од нејзините закони и прописи, им гарантира на инвеститорите на другата договорна страна слободен трансфер на плаќања поврзани со инвестиција на и надвор од нејзината територија, вклучувајќи и трансфер на:

(а) почетен капитал и кој било дополнителен капитал за одржување, управување и развој на инвестицијата;

(б) приноси;

(в) плаќања извршени според договор, вклучувајќи амортизација на главница и плаќања на припишана камата во согласност со договор за заем директно поврзан со конкретната инвестиција;

(г) надоместоци за авторски права и хонорари за правата наведени во став 1(в) во член 1;

(д) приходи од продажба или ликвидација на целата или на кој било дел од инвестицијата;

(е) плати и други надоместоци за персоналот ангажиран од странство во врска со инвестицијата;

(ж) плаќања за надомест во согласност со членовите 5 и 6;

(з) плаќања кои произлегуваат од решавање спорови.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

2. Трансферите се вршат без задоцнување, во слободно конвертибилна валута, според важечкиот девизен курс на датумот на трансферот, во согласност со постапките утврдени од договорната страна на чија територија е направена инвестицијата, доколку се исполнети сите финансиски обврски спрема таа договорна страна.

3. Трансферот од ставовите 1 и 2 од овој член подлежат на член 4 од овој Договор.

Член 8**Суброгација**

1. Ако едната договорна страна или нејзина овластена агенција изврши плаќање на нејзин инвеститор врз основа на гаранција, договор за осигурување или друг облик на обесштетување кое го доделила во врска со инвестиција, другата договорна страна ја признава суброгацијата или преносот на кое било право или побарување на инвеститорот во врска со таа инвестиција. Суброгираното или пренесеното право или побарување не смее да биде поголемо од оригиналното право или побарување на инвеститорот.

2. Кога договорната страна или нејзина овластена агенција врши плаќање на нејзин инвеститор и ги презема правата или побарувањата на инвеститорот, инвеститорот не смее, освен доколку не е овластен да постапува во име на договорната страна или агенцијата која го врши плаќањето, да ги истакнува тие права и побарувања кон другата договорна страна.

Член 9**Решавање спорови помеѓу договорна страна и инвеститор**

1. Кој било правен спор кој произлегува директно од инвестиција помеѓу договорна страна и инвеститор на другата договорна страна за наводна повреда на обврска на договорната страна според овој Договор во врска со управување, водење, работење или продажба или располагање со инвестиција на инвеститор, и која предизвикува загуба или штета за таа инвестиција, се решава, колку што е ^{може} можно, пријателски преку преговори помеѓу страните во спорот.

2. Ако кој било таков спор не може да се реши во рок од шест (6) месеци по датумот на кој инвеститорот писмено ја известил договорната страна за спорот, спорот може да се поднесе до:

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

(а) надлежниот суд на договорната страна на чија територија е направена инвестицијата;

(б) Меѓународниот центар за решавање инвестициски спорови („Центар“) основан во согласност со Конвенцијата за решавање инвестициски спорови помеѓу држави и државјани на други држави, отворена за потпишување од 18 март 1965 година во Вашингтон, под услов двете договорни страни да се потписнички на оваа Конвенција; или

(в) арбитража според Дополнителните правила на Центарот, доколку само една од договорните страни е потписничка на Конвенцијата од Вашингтон; или

(г) ад хок арбитражен трибунал кој, освен доколку не е поинаку договорено помеѓу страните во спорот, се формира во согласност со Правилата за арбитража на Комисијата на Обединетите Нации за меѓународно трговско право (UNCITRAL), со исклучок на UNCITRAL Правилата за транспарентност кои се однесуваат на договорна арбитража помеѓу инвеститор и држава.

Откако инвеститорот ќе го поднесе спорот според која било од постапките наведени погоре, изборот е конечен.

За целите на појаснување, одредбата за третман на најповластена нација од овој Договор не значи услов на инвеститорите од другата договорна страна да им се овозможат постапки за решавање спорови различни од оние утврдени во овој Договор.

3. Поднесувањето спор до арбитража според став 2 е условено од поднесувањето спор до таква арбитража во рок од две (2) години од моментот кога инвеститорот кој го поднесува спорот станал свесен, или требало разумно да стане свесен, за повреда на обврска според овој Договор и за загубата или штетата која ја претрпел инвеститорот кој го поднесува спорот или неговата инвестиција.

4. Арбитражниот трибунал ги носи своите одлуки во согласност со одредбите од овој Договор, законите и прописите на договорната страна вклучена во спорот на чија територија е направена инвестицијата (вклучувајќи ги и нејзините правила за судир на закони), условите од кој било конкретен договор склучен во врска со конкретната инвестиција и соодветните принципи на меѓународното право.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

5. Ниту една договорна страна нема право на противпобарување, како одбрана, во која било фаза од арбитражата или при извршувањето на арбитражната одлука поради тоа што инвеститорот на другата договорна страна во спорот примил или ќе прими, во согласност со договорот за осигурување или гаранција, обесштетување или друг надомест за сите или дел од наводните загуби.

6. Секоја арбитражна одлука донесена во согласност со овој член е конечна и обврзувачка за страните во спорот. Секоја договорна страна се обврзува да ги спроведе одлуките во согласност со своето национално право.

Член 10

Решавање спорови помеѓу договорните страни

1. Договорните страни, колку што е можно, ги решаваат спорите во врска со толкувањето или примената на овој Договор по пат на консултации или преку други дипломатски канали.

2. Ако спорот не се реши во рок од шест месеци од денот кога која било од договорните страни побарала консултации или други дипломатски канали или освен ако договорните страни не се договорат поинаку во писмена форма, секоја договорна страна може, со писмено известување до другата договорна страна, да го поднесе спорот до ад хок арбитражен трибунал во согласност со следните одредби од овој член.

3. Арбитражниот трибунал се основа на следниот начин: Секоја договорна страна назначува еден член, и овие два члена се согласуваат за државјанин на трета земја за претседател на арбитражниот трибунал кој го назначуваат двете договорни страни. Секој член се назначува во рок од два месеци, а претседателот во рок од четири месеци, од датумот на кој која било од договорните страни ја известила другата договорна страна за својата намера да го поднесе спорот до арбитражен трибунал.

4. Ако роковите наведени во став 3 погоре не се почитуваат, која било договорна страна може, во отсуство на каков било договор, да го повика претседателот на Меѓународниот суд на правдата да ги изврши потребните назначувања. Ако претседателот на Меѓународниот суд на правдата е државјанин на која било договорна страна или ако на друг начин е спречен да ја извршува наведената функција, се повикува потпретседателот на Меѓународниот суд на правдата да ги изврши потребните назначувања. Ако потпретседателот на Меѓународниот суд на правдата е државјанин на која било договорна страна или ако тој,

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

исто така, е спречен да ја извршува наведената функција, се повикува следниот по ранг член на Меѓународниот суд на правдата кој не е државјанин на ниту една договорна страна да ги изврши потребните назначувања.

5. Арбитражниот трибунал ја донесува својата одлука со мнозинство гласови. Таквата одлука се донесува во согласност со овој Договор и признаените применливи правила на меѓународното право и е конечна и обврзувачка за двете договорни страни. Секоја договорна страна ги сноси трошоците за членот на арбитражниот трибунал назначен од таа договорна страна, како и трошоците за неговото застапување во арбитражната постапка. Трошоците за претседателот, како и сите други трошоци за арбитражната постапка ги покриваат договорните страни во подеднакви делови. Меѓутоа, арбитражниот трибунал може да одлучи, по сопствено наоѓање, едната договорна страна да плати поголем дел или сите трошоци. Во сите други случаи, арбитражниот трибунал ја утврдува својата постапка.

Член 11**Влегување во сила**

Секоја договорна страна ја известува другата договорна страна во писмена форма, преку дипломатски канали, дека се исполнети нејзините законски услови потребни за влегување во сила на овој Договор, и истиот влегува во сила на триесеттиот ден по датумот на прием на последното известување.

Член 12**Траење и престанок**

1. Овој Договор останува во сила за период од десет (10) години и продолжува да важи, освен доколку не е прекинат во согласност со став (2) од овој член.
2. Секоја договорна страна може да го прекине овој Договор, со доставување писмено известување до другата договорна страна една (1) година пред истекот на почетниот период од десет (10) години или во кој било последователен период.
3. Во врска со инвестициите извршени или стекнати пред датумот на престанок на овој Договор, одредбите од сите други членови од овој Договор продолжуваат да важат за период од десет (10) години од датумот на престанок.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

КАКО СВЕДОЦИ НА ГОРЕНАВЕДЕНОТО, долупотпишаните, соодветно овластени од нивните соодветни влади, го потпишаа овој Договор.

Подготвено во повеќе идентични примероци во *СКОПЈЕ* .....
на *15. ОКТОМВРИ. 2014. ГОДИНА*... на македонски, виетнамски и на англиски јазик, при што секој од текстовите е подеднакво автентичен. Во случај на отстапување во толкувањето, преовладува англискиот текст.

За Владата на
Република Македонија

За Владата на
Социјалистичка Република
Виетнам

HIỆP ĐỊNH

GIỮA

CHÍNH PHỦ NƯỚC CỘNG HÒA MACEDONIA

VÀ

CHÍNH PHỦ NƯỚC CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM

VỀ KHUYẾN KHÍCH VÀ BẢO HỘ ĐẦU TƯ LẦN NHAU